СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ VI. Мт. Кармель, Па. Четвергъ 9-го Червня 1898. Число 23.

Календарь.

Червень.		
9	Ч.	Никиты
10	П.	Теодосіи
11	С.	Исаакія преп.
12	Н.	1. ВСѢХЪ СВЯТЫХЪ.
13	П.	Юстина (Почат. посту)
14	В.	Никифора
15	С.	Лукиліяна, Клявдія

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячѝ приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

.И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Сервера въ клѣтцѣ.

Ишпанска фльотиля пôдъ проводомъ Серверы заѣхала до кубаньского порту Сантіяго, де ѣй загородила въ часъ дорогу до вôдвороту американска фльота пôдъ проводомъ Шлія. Дня 2. с. м. Шлій зачавъ бомбардувати надбережнѝ форты, котрѝ майже цѣлковито понищивъ. Коли въ горлѣ порту было повно дыму, оденъ малый амер. корабель вплынувъ до порту и тамъ побачивъ ишпанску фльоту, котра зъ браку вугля не могля втѣкнути передъ непріятелемъ.

Невдовзѣ по бомбардуваню фортôвъ надплынувъ и Самсонъ зô своими кораблями и теперь передъ Сантіяго де Куба стоить сильна фльота американска, котра держить Ишпанцѣвъ мовь птахôвъ въ клѣтцѣ.

Шлій, коли на певно дôзнавъ ся, що Ишпанцѣ знаходять ся въ портѣ сказавъ: „Вже они не будуть оглядати бôльше свого краю."

Банкроцтво Ишпаніи.

Въ Ишпаніи великій переполохъ мѣжь людьми, що мають ощадности въ тамошныхъ банкахъ. Кождый спѣшить ся и хоче вымѣняти паперовѝ грошѣ на срѣбнѝ, бо сподѣють ся, що невдовзѣ паперовѝ грошѣ не будуть тамъ мати жаднои вартости. Якъ Ишпанцямъ бракне срѣбнои монеты, а жадна дежава не пожичить, то ишпанскій рядъ буде приневоленый пускати въ обѣгъ паперовѝ квиты, котрѝ примусово мусять люде брати якъ грошѣ.

Вôдвага Американцѣвъ.

Цѣлôй американьскôй фльотѣ навкучилось стояти такъ безчинно передъ портомъ Сантіяго де Куба и дожидати, коли то Ишпанцѣ зволять выѣхати битися. Отже жь адмиралъ Самсонъ дня 4. с. м. впавъ на той помыслъ, щобъ выслати найлихшій корабель и въ найвузшôмъ мѣсци порту затопити его, а въ такій способъ унеможливити выѣздъ ишпанскимъ кораблямъ. — Розумѣе ся, що тѝ, котрѝ бы поѣхали той корабель затоплювати, були выставленѝ на неминучу смерть, тому Самсонъ не приказувавъ, а спытавъ ся, хто-бъ хотѣвъ посвятитись. Охочихъ смѣльчакôвъ зголосилось чимало, то вôнъ выбравъ зъ помѣжь нихъ офіцира Р. Гобзона и сѣмохъ морякôвъ и выславъ ихъ зô старымъ вуглянымъ кораблемъ. Тѝ щасливо переплыли мѣсця, де були пôдводнѝ мѣны, та коли наближали ся до тои вузькои шійки порту, зъ ишпанскихъ кораблѣвъ дали до нихъ огня зъ пушокъ, та они середъ куль доплыли до згаданого мѣсця, затопили корабель, а самѝ повтѣкавши на лодку пôддались Ишпанцямъ, бо назадъ утѣкати вже не могли. Коли Ишпанцѣ пріймили ихъ якъ полонникôвъ, подивляли ихъ вôдвагу, а ишпанскій адмиралъ Сервера выславъ вѣстку до Самсона, що готовъ ихъ перемѣняти за ишпанскихъ полонникôвъ.

Теперь Ишпанцѣ вже не будуть могли выѣхати зъ порту, а и амер. фльота не потребуе цѣла стояти при входѣ до порту, а якъ здаесь, часть еи удасть ся въ инше мѣсце.

Куба вôдтята вôдъ Ишпаніи.

Всѣ дроты телеграфичнѝ, що лучили Кубу зъ Ишпаніею, вже поперетинанѝ, а повстанцѣ знову поперерывають ихъ на суши и такимъ способомъ ишпанскѝ полководцѣ на Кубѣ не будуть могли подавати свому привительству въ Мадритѣ жадныхъ вѣстей.

ТАРАСЪ ШЕВЧЕНКО, найбольшій поетъ Руси-Украины, родивъ ся 1814 р., а вмерь 1861 р.

Захланнôсть вугляныхъ баронôвъ.

Въ послѣдныхъ двохъ тыжднях не было такого дня, щобъ робôтники при твердôмъ углю не вôдъѣзджали або на захôдъ Пеннсильвеніи до мягкого вугля, або до инших станôвъ, або таки впрость до краю. — Зразу англицкѝ часописи пôдсмѣхували ся, що люде побоюють ся вôйны та тому и втѣкають самѝ не знаючи куды, але опôсля и они мусѣли застановитись надъ причинами тои утечѣ. А богато не треба было шукати за причиною, бо она дуже проста и ясна. Не было и нема роботы при твердôмъ вуглю та за те при мягкôмъ робять день на день. И ось чому люде выходили зъ всхôдной Пенсильвеніи.

Коли се побачили промысловцѣ, стали и они лякатись, бо ану-жь якъ направду таке безроботе потреває довшій часъ, то всѣмъ прійде ся збанкротувати.— Тай дальше до мітингôвъ радити надъ тымъ, якъ бы то зробити, щобъ при твердôмъ вуглю робили бôльше, а не якъ доси по два не цѣлыхъ дни въ тыждни, тай вывѣдатись вôдъ компанѣй, чому они не выдобувають бôльше вугля. Найперше ухвалено выслати петицію до президента Сполуч. Державъ, щобъ той порушивъ ту справу въ конгресѣ, бо якъ такъ дальше пôде якъ доси, то мѣжь народомъ загостить невдовзѣ голодъ. А то бы не добре было, якъ бы Американцѣ милосердились надъ чужими Кубанцями и выдавали на нихъ міліоны, пôдчасъ коли свôй нарôдъ не мае хлѣба.

Друга справа. Компаніи вôдъ твердого вугля запытанѝ, чому не дають бôльше роботы, вôдповѣли, що они бы радѝ, бо и замовлень у нихъ чимало, та стоять имъ на перешкодѣ компаніи вôдъ мягкого вугля. А рѣчь мае ся такъ: Тѝ самѝ, що суть компаністами желѣзныхъ дорôгъ, тѝ належать и до компаніи мягкого вугля, отже-жь, щобъ мягке вугле было о много тунше и знайшло покупъ, числять за перевôзъ одной тоны лишь два центы, а за перевôзъ одной тоны твердого вугля 11 цт. Тверде вугле и такъ дорозше вôдъ мягкого, а коли ще доведесь платити такъ дорого за перевôзъ то компаністамъ выдалось вôдповѣднымъ зовсѣмъ не выдобувати того чорного діяменту.

Своею дорогою, що навѣть и при такъ великôй платнѣ вôдъ перевозу, онибъ не стратили, але такѝ великѝ панове не дбають на малый зыскъ, имъ захочуесь вôдъ разу міліонôвъ. И ось бачите, якъ вуглянѝ бароны уживають розличныхъ штучокъ, щобъ лишь свою кишеню напхати, а зовсѣмъ имъ байдуже, чи черезъ ту ихъ захланнôсть и паньску сварню, тысячи робучого народу буде мати кусникъ хлѣба чи нѣ.

Проти тои захланности понесли ся численни протесты всѣхъ добремыслячихъ людей и якъ зачувати, що невдовзѣ мають на ново робити при твердôмъ вуглю по 4 дни въ тыждни.

Часы теперь бурливѝ — безробôтный людъ мôгъ бы пôдъ ту пору ворушитись, то-жь може бути, що зацитькають ихъ на той часъ якою роботою.

КАПИТАЛЪ И ПРАЦЯ.

Зъ нѣмецкого переклавъ Н. Д.

Вдовжь черезъ поля ступавъ молодець, тонкій и хорошій, величава, высока постать; на бедрахъ его звисавъ легкій фартухъ, на головѣ якобиньска шапка, — се бувъ першій май, той неспокôйный духъ, той новый мессія, про котрого снили въ день и въ ночи пониженѝ, угнетенѝ, а котрого богачѣ такъ тяжко ненавидѣли. Вôнъ приходивъ зъ далекихъ сторôнъ — зъ далекихъ пôвничныхъ сторôнъ, зô свѣтôвъ, де лежить вѣчный снѣгъ, де залягае вѣчна нôчь, вôнъ перейшовъ леды и замети снѣжнѝ и дôбравъ ся при кôнци марця до краю, де весна доперва першою своею, несмѣлою ногою ступае. И вôнъ видѣвъ, якъ зрадливый цвѣтень прикрывае знову снѣговою поволокою першѝ цвѣты, першѝ дѣти, першѝ проблески весны. Однакъ молодець прямовавъ напередъ безъ упину впередъ, пôдъ его ногами выростали маевѝ квѣты-дѣти, воздухъ теплѣйшавъ и наповнявъ ся весняною аромою, метелики будились и высысали першѝ соки цвѣтôвъ, пташки звивались зъ дерева на дерево, вылѣтали въ гору и хоромъ спѣвали пѣснь весняну, вдячну пѣснь природѣ, що опять весняною рукою повела по земли.

Не довго вже йшовъ молодець; вôнъ подыбавъ пôдростка хлопця, котрый двигавъ понадъ его силы тягаръ. А сей тягаръ пригнѣтавъ хлопця до землѣ, а горячій пôтъ цюркомъ ллявъ ся зъ его чола, а вузка грудь ледви пôдносилась.

— Чому не бавишь ся ты зъ осьтыми мотылями и пташками на сѣй уквѣтчанôй луцѣ?

— Я не можу.

— Хто тобѣ се взбороняе?

— Мôй панъ, до котрого сей тягаръ належить.

Тупнувъ ногою молодець и поскоривъ кроку. На поли подыбавъ вôнъ селянина, котрый сидѣвъ бѣля свого плуга и грызъ кусникъ сухого хлѣба.

— Чи-жь рôля вже така пуста, що лишь тобѣ отсей кусникъ сухого хлѣба вродить?

— О, рôля плодовита досыть, она выдае богато, але се поле, плугъ и плоды зъ тои землѣ и мои спрацьованѝ руки належать до мого пана, тôлько зголоднѣлый жолудокъ то мôй.

Вôдтакъ зближивъ ся молодець до хатинки, околенои пустымъ огородомъ. Черезъ вузенькѝ шибы вôкна можна было побачити молоду дѣвчину, зъ червоными, горѣючими очима, лице еи было блѣде и выхудле, а грудь худощава. Дѣвчина была убрана въ подерту одѣжь, а худѝ руки насиляли дорогѝ коралѣ и перлы.

— Чи не могла-бъ ты троха вôдпочити и вмѣсто тои роботы, плекати цвѣты въ огородѣ?

— Я можу имъ дати зôвяти, якъ я сама, а тѝ перлы и коралѣ потребують моихъ рукъ.

— Чи тобѣ такъ дуже спѣшно зъ тою роботою?

— Менѣ нѣ, але дочка мого пана потребуе ихъ конечно.

Не далеко зайшовъ молодець, якъ побачивъ молоду матѣръ, котра мала двохъ малыхъ хлопчикôвъ, одного держала при груди и вôнъ ссавъ цѣлою силою и перебиравъ нôжками вдоволеный, а другій валявъ ся по стежцѣ и тягнувъ молоко зô своеи порожнои фляшки.

— Чому ты не пригорнешь и ту дитину до своеи груди?

— Бо оно мое власне.

— А то друге?

— То паничикъ нашого пана, длятого ему першенство належить ся.

И покивуючи головою зайшовъ молодець надъ отвôръ глубокои ямы, до котрои входили блѣдѝ чоловѣки зъ горѣючими лямпками на чолѣ.

— Почекайте — чи не могли-бъ вы радше ту лишитись на яснôмъ соняшнôмъ свѣтлѣ? Свѣжій воздухъ заразъ вôдсвѣживъ бы вашѝ поблѣдлѝ лиця.

— Мы мусимо.

— Хто васъ змушуе?

— Нашъ панъ.

Пôшовъ засумованый молодець въ дальшу дорогу и зайшовъ до мѣста, въ котрôмъ будовали робôтники величезный дôмъ зъ самого тесаного камѣня, закладали желѣзнѝ дверѣ и грубѝ сталевѝ краты.

— Що то вы будуете?

— Вязницю.

— Чи-жь вамъ потрѣбно еѣ?

— Намъ нѣ, але нашъ панъ еѣ потребуе.

— Для кого-жь?

— Для насъ самыхъ. Ту замыкають насъ, если мы спокôйно не хочемо працювати.

Та вкôнци прійшовъ вôнъ до одной великои фабрики. Ту кипѣло вôдъ роботы. Кола машинъ гудѣли, молоты гремѣли, пилы скрипѣли, а пара и дымъ затроювала воздухъ. Тысячѣ, тысячѣ робôтникôвъ и робôтниць увивалось по тôй брудной фабрицѣ вôдъ ранку до вечера. Таки на машинахъ споживали они свою нужденну вечеру и не смѣли глянути на зеленѣючѝ поля, не смѣли вôддыхати свѣжимъ весняным воздухомъ, не смѣли любоватись спѣвомъ пташенятъ. Якъ арештанты працювали они, прикрѣпленѝ невидимымъ ланцухомъ. Та они радѝ-нерадѝ вѣчно перемешковали въ дымѣ фабричнôмъ, бо хоть бы котрый зъ нихъ хтѣвъ опустити то пекло, то вже на брамѣ чекавъ его страшный голодъ. Они нѣчого свого не мали, помимо своеи тяжкои працѣ.

Але тамъ на горбку, по другôй сторонѣ фабрики, стояла чудова палата. Тамъ мешкавъ вôнъ, той панъ, на котрого всѣ працювали, котрый ихъ всѣхъ „годувавъ" и котрый ихъ всѣхъ мордувавъ. Ту не побачивъ-емь бѣды и нужды, все яснѣло богатствомь и достаткомъ. А панъ сидѣвъ въ богатôй комнатѣ, украшенôй всѣми достатками, на якѝ лишь штука и промыслъ могли здобути ся. Вôнъ однакъ не добачавъ того всего. Зъ напруженою увагою глядѣвъ вôнъ въ велику книгу, котра лежить передъ нимъ розгорнена. А въ тôй книзѣ стояли самѝ цифры — нѣчого, тôлько цифры. Тѝ цифры, то були люде — живѝ люде, перемѣненѝ въ мертвѝ цифры. Ту стояли люде-цифры всѣ, тысячки ихъ, зô своимъ шпікомъ, костями, зô своимъ щастемъ и здоровлемъ. Для него були лишь цифрами, нѣчого иншого, тôлько цифрами. Йхъ добро и недоля, не обходила его, для него было лишь то важне, скôлько ихъ праця и знане принесе ему чистои користи. И вôнъ числивъ и числивъ, вôдъ вчасного ранку до пôзнои ночи и нѣколи не бувъ вдоволеный зыскомъ. Жажда зыску и бракъ всякого людского чутя вырыли свое пятно на его лици. На боцѣ стояла желѣзна скриня, якъ твердыня укрѣплена въ сталь, въ желѣзо, сильными замками запечатана. Въ нѣй лежали сто-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:

To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

ПО БИТВѢ.

Опишу братямъ моимъ битву, та не таку, що въ нѣй трубы грають и трупы падають, а таку, що обôйшла ся безъ крови, безъ смерти. Помимо того була то борба тяжка, особливо для руского народу, котрый давно вже зрѣкъ ся всякои боротьбы, а все йшовъ пôдъ ладъ можныхъ и богатыхъ, котрй призвычаѣли ся чимъ будь збувати бѣдный народъ.

Сй свои слова я вôдношу тежъ до Галичины. Правда, тамъ уже починае бути житє, то значить ,борба о свое истнованє, але якй-жь ще слабй ознаки сеи борбы? Тамъ доперва кôлька, а най кôльканайцять одиниць пôзнало, якій теперь важкій часъ для руского народу. Говорю не въ тôмъ змыслѣ, мовь то прочй нѣчого вже и не тямлять, нѣ, тôлько тверджу, що лише пару людей зрозумѣли ясно, що боротись, значить, приложити свои руки до важкои роботы, а не по давному словами тôлько воювати.

Та казку треба зъ кôнця казати. Зъ початкомъ цвѣтня с. р. я прійшовъ до Едмонтону, якъ душпастырь рускихъ людей, тамъ вже осѣвшихъ. Сейчасъ я, уважавъ за потрѣбне поѣхати до латиньского-французкого епископа въ St. Albert, бо знав-емь, що вôнъ именно побивавъ ся за тымъ, щобъ для нашихъ людей бувъ свôй священникъ. Вôдъ него я довѣдавъ ся, що унiятôвъ мешкаюьихъ въ околици Едмонтону буде зъ 90 родинъ, та що вôнъ людямъ въ Еднѣ обѣцявъ дарувати дошки, вôкна, дверѣ, цвяки до церкви и що слова свого дотримае. Не дуже менѣ се подобалось, бо зъ лиця его и его прибôчникôвъ-священникôвъ пôзнавъ я, що по-за тымъ дарункомъ крые ся неначе охота нашъ людъ взяти въ свою опѣку.

Та мовы его я выслухавъ супокôйно. Коли я вже мавъ зъ St. Albert вôдъѣздити, запытавъ ся мене епископъ, чи я мôгъ бы одного братчика зъ езуитôвъ запричащати по латиньскому обряду, на що я вôдповѣвъ, що сего менѣ не можна. Такъ и той братчикъ не поѣхавъ зô мною въ Едну, хоть певно бувъ бы присѣвъ зô мною для мого товариства, коли-бъ я на се бувъ згодивъ ся.

Менѣ дали санѣ и фѣрмана Француза и зъ нимъ я въ суботу передъ цвѣтною недѣлею заѣхавъ въ Едну, де попередъ всего заѣхавъ въ хату ч. Михайла Полишія, въ котрого хатѣ я знайшовъ досыть людей нашихъ и теплу гербату и такъ при гербатѣ намъ йшла розмова. На другій день була цвѣтна недѣля. Людей до церкви зôбралось не трохи и тому я сказавъ людямъ, що по причинѣ ихъ частыхъ письмъ по священника, я приѣхавъ до нихъ, але прошу, щобъ дали менѣ утримане. Люде заворушились, а оденъ зъ людей сказавъ, що епископъ обѣцявъ давати утримане священникови, на що я вôдповѣвъ, що утриманя вôдъ епископа не прійму, тôлько вôдъ своихъ людей.

Но ничь. Въ Свѣтлый Понедѣлокъ я правивъ Службу Божу на иншôмъ мѣсци кольоніи и тамъ всѣ люде крôмъ одного уніята, що думае перейти на православіе, згодились менѣ давати утримане. Того самого дня згодивъ ся майстеръ, згодженый ще въ листопадѣ минувшого року, пôднятись сейчасъ по засѣвахъ будову церкви пôдъ тымъ условемъ, щобъ люде ему допомагали, бо за тано згодивъ ся. Люде вôдповѣли: всѣми силами будемо старатись!

Всьо гараздъ, думаю. И дѣйсно, по святахъ въ кôлька днѣвъ прійшовъ майстеръ и почавъ отесувати дерево, котре понавожували люде ще въ зимѣ на церковь.

Але прійшло письмо зъ уряду. Въ тôмъ письмѣ було написано, що урядъ вôдступае 40 акрôвъ землѣ пôдъ церковь, а 120 акрôвъ для священника. Було також въ тôмъ письмѣ натякнено, що отець Ледукъ, заступникъ епископа зъ St. Albert, мае щось до тои справы.

Тымчасомъ будуе ся церковь, треба дощокъ, вôконъ, дверей и т. д., отже треба ѣхати до епископа по дарунокъ. А я все говорю людямъ, щобъ на дарунокъ не спускали ся, а обраховали ся самй, що насъ буде коштовати церковь, бо певный есмь, говорю, що за дарунокъ епископови чимсь треба вôдвдячитись. Добре, мовлять люде, мы обрахуемось. А де-жь бы? Такои простонои хаты нема, то треба на дворѣ.

Посѣдали мы на колодкахъ коло одной фармерскои хаты и зробили рахунокъ. Выйшло на 401 доляръвъ зъ майстромъ, не вчисляючи вартости дерева и роботы самыхъ людей.

Дальше выйшло на верхъ пытане: Хто мае дати тыхъ 401 доляръвъ? Показалось, що тôлько 40 фармерôвъ, бо прочй, за для свои байдужности до сеи церкви не мають гадки належати.

Але тыхъ 40 фармерôвъ не въ силѣ зложити тôлько грошей, а навѣть и половины (якъ казали люде), котрои сейчасъ треба въ разѣ, коли-бъ епископъ за дарунокъ бажавъ якои вôдплаты вôдъ нашихъ людей. Но, отже треба ѣхати до епископа, та й до офису розвѣдатись, якъ стоить справа зъ дарункомъ и зъ 40 акрами, а зглядно зъ цѣлою фармою (160 акрами досконалои землѣ). Ѣдуть въ Едмонтонъ, попередъ до офису, щобъ платити фарму. Приѣздять, пытають ся, а аґентъ каже, що 40 акрôвъ пôдъ церковь уже заплачений. Хто заплативъ? Отець Ледукъ, а 120 акрôвъ може заплатити самъ священникъ и буде его фарма.

Люде, а було ихъ чотырохъ, збурились. Идуть до о. Ледука, а вôнъ ихъ успокоюе солодко, що 40 акрôвъ и церковь и школа и все, буде належати до громады греко-католицкои. Люде нѣ въ сыхъ, нѣ въ тыхъ. Йду я, пытаюсь: Скажѣть менѣ честный отче, до кого буде належати по правдѣ 40 акрôвъ, церковь и т. д. и хто буде нею завѣдовати? Напишѣть менѣ се! А вôнъ менѣ написавъ по латиньски: 40 акрôвъ и церковь будуть належати до громады греко-католикôвъ, а завѣдовати тымъ добромъ будуть епископъ латиньскій, священникъ уніятскій и двохъ людей зъ народу. Перечитавши се, я сказавъ ему, що на то люде нѣколи не згодять ся. Но, казавъ о. Ледукъ, такъ мусить бути, таке право тутейшои діецезіи. Побачимо, вôдповѣвъ я.

За якійсь часъ ѣдуть знову люде, якъ казали, до епископа, але вже безъ намѣру брати якй дарунки. Помѣрковали собѣ, що для обряду руского подôбнй дары, якъ дошки, можуть бути небеспечнй.

На той часъ не було о. Ледука въ Едмонтонѣ. Заступавъ инлій отець епископа. Люде нашй прійшли зъ переводчикомъ и повторяють ему все въ одно, що зарядъ маєткомъ церковнымъ мусить належати до громады, а не епископа. А вôнъ имъ свое: Все буде належати до васъ... Добре, буде належати, а чого-жь епископъ мае въ нашъ маєтокъ мѣшатись? Намъ казавъ о. Ледукъ, що хвôстъ кота не може цѣлымъ котомъ заряджувати, такъ мы, хвôстъ, кажемо, що мусимо самй заряджувати, хоть мы хвôстъ, а вы кôтъ. Отець же французкій знову правите свое, що таке тутъ право и годѣ. Тогды люде нашй кажуть: коли таке тутъ право, то мы пôйдемо поспытатись адвоката, А отець, почувши тй слова, вповѣвъ: То мы роздѣлюемось и нѣчого вы не дôстанете, нѣ на церковь, нѣ на школу, нѣ на плебанію, нѣ вашого священника. А що до тыхъ 40 акрôвъ, то я напишу до офису, щобъ на васъ переписали. Бувайте здоровй! Анѣ цвяка не дôстанете! Бувайте здоровй!

Тутъ и конець вôйнѣ, и битвѣ конець. Хто прочитавъ тое, помыслить собѣ: Що-жь ту за битва? А я скажу: таки добра! Добре, що еѣ не видно, але той, хто уважае гараздъ, якй люде були перше ласй до дарунку, а якъ вôдтакъ вôдъ него вôдкинулись зъ обуренемъ и обридженемъ, побачить ясно, що не тôлько зъ французомъ вели борбу, але и зъ собою. Я вже въ Галичинѣ завважавъ, що нашй люде не розумѣють того, що то значить бути самостôйнымъ. Все на когось другого бажають здати свои справы, хоть бы якъ пекучй, не вважаючи на тое, якій той другій чоловѣкъ, тôлько щобъ самй о собѣ не клопотатись. Е то риса зовсѣмъ не культурна.

Справдѣ, вся тота церковна борба нагадуе намъ щось азійскогє, щось нашими предками давно, давно пережитого. Але показуе тежъ, що въ нашôмъ народѣ вôльнй традиціи и вôльнй думки зовсѣмъ не пережились. Интеліґентныхъ людей задачею есть, выкликати тй думки въ народѣ, выкликати и на нихъ основувати нове житє.

А теперь звернусь до бравôвъ моихъ канадійскихъ отсими словами: Братя мои! Уважайте добре, якъ хто зъ чимъ до васъ приходить. Въ письмѣ св. читаемо: „Не всякому духу вѣруйте“, и я такъ само кажу. Теперь до васъ всѣлякй людцѣ будуть заходити и будуть вамъ свое торочити, а вы однымъ ухомъ слухайте, а другимъ выпускайте; свое-жь дѣло робѣть, а коли бы вы не знали якъ, чи то въ справѣ церкви, чи школы (анґлійскои и рускои), чи въ справѣ читалень, штôрôвъ спôлокъ господарскихъ — пишѣть до мене на адресу: Rev. P. Tymkiewicz, Edna, via Edmonton, Alberta, Cadana.

Павло Тимкевичъ

Гигіена або наука о здоровлю.

Подае д-ръ С. БЛЮМБЕРГЪ.

—2—

(Дальше).

Инфекційнй недуги, якъ я вже згадавъ, суть тй, вôдъ котрыхъ можна заразити ся. До инфекційныхъ недугôвъ зачисляемо такй якъ: холера, вôспа, кôрь, жовта горячка, сухоты, запалене легкихъ, инфльоенца, тифъ и другй. Тыми недугами можуть заразити ся або тôлько денекотрй въ даныхъ мѣсцевостягъ або недугъ може быстро розширюватись, появляє ся все вьщо разъ новыхъ мѣсцяхъ, черезъ що чимъ разъ бôльше людей занепадае на здоровлю, а тогдѣ получаемо те, що звеся пошестю. Тй пошести, якъ пр. холера, жовта горячка, вôспа, тифъ и т. д. вганяють предвчасно въ могилу тысячи людей и суть они страшнѣйшй и небеспечнѣйшй для людскости вôдъ всякои кровавои вôйны, котра не въ силѣ поглотити тôлько жертвъ, кôлько въ силѣ забрати згадана пошесть.

Всѣ заразливй недуги зависять вôдъ мікроорганізмôвъ, названыхъ въ медицинѣ мікробами або бакциллями, при чѣмъ кожда зъ заразливыхъ недугъ повстае наслѣдкомъ специяльного собѣ мікроба и такъ: сухоты выкликуе сухотничій або коховскій бакциль, названый такъ вôдъ имени нѣмецкого ученого Коха, котрый першій его вôдкрывъ; запалене легкихъ выкликують френкелевй бакцилѣ; тифъ, тифовй бакцилѣ и т. д. Але нѣколи тифъ не творить ся зъ бакцилѣвъ Коха або навôдворить, сухоты зъ тифовыхъ бакцилѣвъ.

Бакцилѣ або мікробы суть то малесенькй звѣрятка, котрыхъ очима запримѣтити не можна, лишь при помочи побôльшаючого шкла, званого мікроскопомъ. Те шкло побôльшае предметы пятьсоть, тысячь, а навѣть въ десять тысячь разôвъ, а такимъ способсмъ мы можемо бачити и тй дрôбнѣсенькй ества, котрй мы очима не могли видѣти. За помочію того мікроскопа мы можемо доглянути не тôлько тй звѣрята, але можемо слѣдити за ихъ порушенемъ, способомъ ихъ поживы и т.д. Если мы возмемо пôдъ одинъ мікроскопъ каплю блювотинъ зъ недужого на запалене легкихъ, а пôдъ другій каплю блювотинъ вôдъ недужого на сухоты и станемо дивитись на нихъ, то переконаемъ ся, що тй мікробы жіють такъ въ однôй якъ и другôй капли блювотинъ, при чѣмъ ихъ форма, способы ихъ движеня и живленя ся, зовсѣмъ вôдминнй.

Тй мікроорганізмы (звѣрятка заразливй) жіють и плодять ся вокругъ насъ якъ въ воздусѣ, въ водѣ, на стѣнахъ комнатъ, одѣжи, а и въ самôмъ нашôмъ організмѣ, якъ пр. въ устахъ, жолудку. кишкахъ и т. д. — Хто бы мôгъ подумати, що въ водѣ, котру мы що-денно пемо, жіе тысячѣ мікроорганизмôвъ, котрй звуть ся инфузоріями?... А оно такъ есть! Взяти лишь одну каплю воды на шкло, прикрити еѣ другимъ шкломъ, а опôсля пôдложити пôдъ мікроскопъ а переконаемось про те наглядно. Кождый може бачити, якъ тй инфузоріи (маленькй звѣрятка въ водѣ) тысячами роять ся, шукають поживы, прицѣпляють ся одна до другои, однымъ словомъ жіють мовь и иншй живй истоты, хочь якъ они мацѣсенькй. — Може дехто не схоче вѣрити тому, а однакъ се стверджена свята правда.

Не треба однакъ думати, що всѣ тй мікробы шкôднй для звѣрять и людей. Зовсѣмъ нѣ. Суть мѣжь ними пожиточнй и шкôднй, а навѣть бôльше есть пожиточныхъ нѣжь шкôдныхъ.

сами людскй слезы и кроплѣ горячого поту, але то вже не були слезы, то вже не бувъ пôтъ, але стосы жовтого, ясного, побренькуючого золота. А вôнъ числивъ его зô взрокомъ пристрастного скупця, вôнъ наслаждавъ ся бренькотомъ мамоны, якъ наслаждае ся дика бестія понюхомъ смерти свои офѣры.

И якъ молодець побачивъ ту величаву палату и порôвнавъ еѣ зъ тымъ всѣмъ, що довелось ему по дорозѣ бачити, пройнявъ его серце страшный бôль и вôнъ заприсягъ собѣ зробити конець тôй неправдѣ. Молодець гримнувъ кулакомъ въ дверѣ фабрики такъ, що они зъ трескотомъ упали; и сильнымъ своимъ голосомъ закликавъ вôнъ покривдженыхъ и угнетеныхъ, щобъ ихъ муцѣ разъ вже конець положити. Повыскакували робôтники зъ усѣхъ закамаркôвъ. Машины стали, будôвничѣ застановили будовы, углярѣ выйшли зъ угльокопôвъ, покинувъ наймитъ свôй плугъ на поли. Бѣдна мати пригорнула до грудей свою власну дѣтину, блѣда дѣвчина лишила нанизовати перлы и коралѣ, а хлопець шпурнувъ свôй тягаръ зъ плечей и побѣгъ пôдскакуючи, якъ молодый козей по лѣсѣ. И всѣ они зôйшли ся на покликъ могучуго молодця.

Тогды выступивъ молодець передъ палату и зажадавъ до неи входу, але замки стальовй заперли ему дорогу. Молодець вдаривъ пястукомъ и вôдчинились дверѣ, а лютый чоловѣкъ, немовь розъярена звѣрюка кинувъ ся на него, однакъ сильный молодець здусивъ его и вôдсунувъ въ кутъ. Ввôйшовъ вôдтакъ панъ въ святыню капіталізму, до приватного кабінету, въ котрôмъ лежали великй книги зъ цифрами и каса повна золота. И панъ числивъ и числивъ. Молодець простягъ свою величезну руку, вырвавъ ему перо зъ рукъ и зробивъ грубый штрихъ по рахункахъ и шпурнувъ книгу въ кутъ, а касу замкнувъ однымъ замахомъ. Панъ хотѣвъ боронити свои власности, але побачивши знищенй свои рахунки и замкнену касу, почувъ ся звычайнымъ, слабымъ чоловѣкомъ, котрый стôлько теперь значивъ, якъ и всѣ прочй, що его окружали.

Якъ масы народу побачили, що сила, котра ихъ катовала — знищена, вчинили крикъ радости, котрый розлягавъ ся по цѣлôмъ свѣтѣ, вôдъ одного бѣгуна до другого. Розгнѣвана товпа хтѣла кинутись на свого мучителя, але одно скинене повздержало тлумы. Для витязѣвъ самъ фактъ побѣды бувъ выстарчаючимъ.

Але якъ фуріями гнаный пустивъ ся здетронованый панъ, той котрый все пôмсту мавъ за оружіе и пôмсты сподѣвавъ ся. Народъ пустивъ его безкарно, кождый знавъ, що вôнъ носить вже въ собѣ самôмъ зародки смерти. Молодець злучивъ руки народа и вôдозвавъ ся такъ: „Золотыми и желѣзными ланцухами васъ сковано, они нынѣ пукли! Щобъ однакъ власти и тыранство сковати, потреба новыхъ оковъ. Вашй руки, котрй я нынѣ дружно злучивъ, мають бути новыми оковами. Най они злучать цѣлый свѣтъ, най дружно обôймуть цѣлу людскôсть. Кождый, що любить правду и справедливôсть, най стане узломъ тыхъ оковъ. Най тогды приходять чорнй духи, духи неправды, лжи и тьмы, най стрѣбують розôрвати тй новй оковы, даремна ихъ буде робота. Однакъ вы, если будете держатись крѣпко купы, будете вôльнй и свобôднй по всѣ часы.

Притча про красу.

Аристотель мудрець Олександра навчавъ
И такій у альбумъ ему вѣршъ написавъ:

„Бôльшь нѣжь мечь и огонь и стрѣла и коса
Небезпечне оружіе жѣноча краса.

„Тôлько мудрôсть, наука и старшй лѣта
Подають проти неѣ мôцного щита.“

Аристотель мудрець по садочку гуля, —
Бачь, Аглая иде и очима стрѣля!

Та Аглая, котрои надземна краса
Звеселяе людей и самй небеса;

Та ѣдкихъ еи слôвъ и шпаркого ума
Всѣ бояли ся, навѣть цариця сама.

Аристотель дѣвчинѣ гараздъ придививсь,
Якъ повзъ него ишла, низько ѣй поклонивсь.

И промовивъ: „Агляе, благаю, молю!
Надъ всю мурôсть, надъ сонце тебе я люблю.

„На часокъ-волосокъ вволи волю мою, —
Чого хочь, зажадай, для тебе я зроблю!“

Усмѣхнулась Аглая. „Се-жь почесть менѣ,
Що на мнѣ зупинивъ свои очи яснй

„Той мудрець, що пышаесь нимъ Греція вся,
Що умомъ обнявъ землю, зглубивъ небеса.

„Я твоя. Що захочешь зо мною чини,
Лишь одну мою просьбу въ тôй хвилѣ сповни.

„По саду тôмъ, де вють ся дорôжки крутй,
Пôвъ годины мене провози на хребтѣ.“

Усмѣхнувъ ся мудрець. Дивнй примхи въ дѣвчать!
Та дарма! Обѣцявсь, то вже годѣ бурчать.

И хламиду вôнъ взявъ и рачкуе пѣскомъ,
Его очи Аглая закрыла платкомъ,
И сидить на хребтѣ и погоняе пруткомъ.

Такъ заѣхали ажь на площу садка,
Де пôдъ тѣню деревъ край малого ставка

Олександеръ сидѣвъ, его мати и весь дворъ, —
Срѣбный смѣхъ тамъ лунавъ и пѣснѣ и бренькôтъ лѣръ.

А Аглая кричить: „Ну, мôй ослику, ну!
Ще минуточки двѣ! Ще минутку одну!“

Ажь у кругъ дворакôвъ его дѣвка пуста
Завела и зôскочила живо зъ хребта,

И платокъ изъ очей поспѣшила ся знять.....
Що тамъ смѣху було, то й перомъ не списать.

Аристотель мудрець Олександра навчавъ
И такій у альбумъ ему вѣршь написавъ:

„Бôльшь нѣжь мечь и огонь и стрѣла и коса
Небезпечне оружіе жѣноча краса.

„Анѣ мудрôсть, наука нѣ старшй лѣта
Не дають проти неи мôцного щита.

„Се я самъ досвѣдивъ. Лишь мертвець та слѣпець
Може буть проти неи надѣйный борець.“

Ив. Франко.

И такъ: не всѣ инфузоріи шкôдни въ водѣ, а шкôдни лишь тй, котрй розмножують ся въ нечистôй водѣ. Такъ само не всѣ мікроорганізмы суть шкôдными въ воздусѣ, а лишь тй, котрй розвиваютъ ся въ нечистôмъ, затхлôмъ воздусѣ. А наввôдворотъ, бôльшôсть мікробôвъ дуже пожиточна, а именно тымъ, що бôльшй мікробы въ погони за поживою и для задоситьучиненя своимъ житевымъ потребахъ, нищать ще менший вôдъ себе мікробы, котрй бы могли пошкодити здоровлю животинъ и людей. Взагалѣ скажити, що чимъ бôльше нечистоты въ якôмъ мѣсци, тымъ бôльше плодять ся мікроорганізмы, шкôднй нашому здоровлю.

(Дальше буде).

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Австрія. Послы рады державнои у Вѣдни, розъехали ся домôвъ, перевѣвши такъ довгій часъ ледве обжалованє Баденього. Справа языковой ще не полагоджено — будуть ждати лучшихъ часовъ. Въ Будапешти радять делегаты парляменту австрійского и угорского, котрй ухвалять доходы и розходы для цѣлои монархіи. Зъ бѣгу нарадъ довѣдуемось, що австрійскій урядъ выдавъ 30 міліоновъ на грецку войну т. е. бôльше, якъ сама Греція на свою войну. Рядъ жадає ще больше грошей на войско, коли тымчасомъ скрôзь по цѣлôй державѣ робучій людъ терпить нужду.

Италія. Послѣдна рѣзня довершена въ Медіолянѣ на робôтникахъ, була першою пробою репетіеровыхъ карабінôвъ. Сеся проба выказала страшенни знищеня на тѣлахъ робôтникôвъ. Оденъ лѣкаръ, що лѣчивъ раненыхъ въ шпитали такъ каже: Наслѣдки поцѣленя кулею репетіеровои суть страшнй. Довгій тонкій, зложеный зъ кôлькохъ плашникôвъ набôй, прошиває тѣло мушкулы, однакъ розбиває кости якъ выбухова матерія. Вôдтинанє нôгъ есть зовсѣмъ злишне. Коли кулю поцѣлить въ голову, розсаджує еѣ, якъ бы въ головѣ наступила експльозія. Такй то суть наслѣдки капіталістичнои цивилізаціи.

НОВИНКИ.

— Дня 7. юнія вôдбула ся рôчна конвенція „Р. Н. Союза“ Справозданє зъ ходу нарадъ подамо въ слѣдуючôмъ числѣ „Свободы“.

— Подаю кому треба, моя адреса въ Канадѣ:

Rev. P. Tymkiewicz,
EDNA, via Edmonton,
Alberta — CANADA.

Цѣкавый графъ.

„Ишпанія моѣй вôтчинѣ зробила бôльше шкоды, якъ всѣ друч. Державы, тому и я хочу бити ся, щобы пôмстити моихъ предкôвъ, котрыхъ убили Ишпанцѣ“ — сказавъ гр. Евгеній Фонъ-Вальдекъ, ярдугавши ся въ бюрѣ ректутацiйнôмъ. Вôнъ походить зъ старои голяндскои шляхты, якo офіцеръ служивъ въ ...ской арміи, зъ котрои теперь вôдступивъ и пристає якo простый жовнѣръ американьской арміи.

COMMANDER WINFIELD SCOTT SCHLEY.

ШЛІЙ, командиръ частины амерік. фльоты.

А въ якй то ще мѣсця йде грôшь робôтникôвъ?

Въ однôмъ зъ повѣтовыхъ мѣстъ Пеннсильвеніи Sunbury выходить часопись „Item“, котра подає дуже цѣкаву новину, кôлько то робучій народъ выдавъ на право и хто зъ того скориставъ. И такъ: За оденъ чвертьрôкъ вôсьмохъ мировыхъ судіѣвъ (скваерôвъ) заробило $3.193.77, а 11 полісменôвъ $1.409.16.

Хто вмѣє числити — запримѣчає загадана часопись — длятого не потреба обясненъ. А треба знати, що той зыскъ припавъ згаданымъ оборонцямъ права, лишь зъ судôвъ въ повѣтѣ, а кôлько то гроша заберуть они по мѣсточкахъ, де они людей нѣбы погодять, але за те полагодженє числять собѣ солено за кошта, про котрй нѣкому не говорять. Певно, що бôльшу часть доходôвъ тымъ мировымъ судіямъ (скваерамъ) и полісменамъ приносять, Славяньскй робôтники!

Принцъ Рудольфъ въ шпитали.

М. р. 14. червня на Буковинѣ зъявивъ ся Рудольфъ и ставъ людямъ гнути байки, немовь то самъ Богъ зôславъ его, щобы придививъ ся нужденному житю селянъ и подавъ помôчь и т. д. На его проповѣдь зôбрало ся богато людей. Въ тôмъ надôйшли два жандармы и арештували Рудольфа. Вôнъ называвъ себе Тимонъ Васѣй — народъ хотѣвъ вôдбити мнимого Рудольфа, такъ не удало ся. За се жандармы зробили донесенє и недавно вôдбула ся розправа, въ котрôй 42 обжалованыхъ засуджено вôдъ 2 днѣвъ до 5 мѣсяцѣвъ арешту, а Васѣя вôддано до дому варятôвъ.

Принцъ шукає жѣнки.

„Принцъ Д'Аміенсъ“ выписавъ оголошенє въ многихъ ню-йорскихъ газетахъ, що шукає богатои и молодои жѣнки, у стôпъ котрои готовъ зложити въ жертвѣ свôй благородный титулъ и... (свою нужду!) Тай може-бъ бувъ здуривъ яку „бучерку“, але на нещастє въ спискѣ родоводу француской шляхты не найдено его роду, а французкій конзулять оголосивъ, що се звычайный опуканець.

— Остерѣгаемо нашихъ людей, щобъ пôдъ ту пору, коли йде борба мѣжь Америкою а Ишпаніею, не вôдозвавъ ся хто згôрдно про американскй войска, або побѣду, бо може дуже легко попасти въ великій клопôтъ. Мы жіемо въ Америцѣ, приняли тутешнє горожаньство, то-жь винни держати сторону тои прибранои вôтчины.

Взôрцевый патріотъ.

William Williams, мущина середного вѣку, замешкалый въ Jersey City ч. 80 Greenwood str., трошки пôдпитый вертавъ недавно вечеромъ домôвъ. Въ тôмъ опали его хлопцѣ, що продають газеты, щобы купивъ газету, бо „велика вôйна, всѣ Ишпанцѣ побити.“ Ся вѣсть впровадила Williama въ таку радôсть, що одному бубнови выкинувъ ажь $5, другому $2, ще й газеты не взявъ; дальше коло одного Италійця, що спродає овочѣ, въ таку попавъ веселôсть, що за куплений овочѣ заплативъ ажь $10, а решту ставъ вытягати зъ кишень и росыпувати по улици. Въ тôмъ надôйшовъ полісменъ и арештувавъ цѣкавого патріоту, котрый за ту забаву мусѣвъ ще заплатити $3 въ судѣ за піяньство.

Американьска реклямa.

Характеристику такои реклямы подає нѣмецкій артистъ театральный Генрикъ Мілеръ, котрый выступавъ въ „Garden Theater“ въ Новôмъ Йорку. Прибувши тамъ, дôставъ вôнъ другого дня листъ такого змѣсту: „Поважный пане! Мусить вамъ бути вѣдомо, що нынѣ не талантъ а рекляма рѣшає о поваджено. Сими днями маете, пане, дебютувати въ театрѣ; чи не було бы потрѣбно звернути увагу публики на вашу роботу? Коли годите ся, то завтра въ ночи чотыри опришки впадуть до вашого мешканя, выстрѣлять тамъ кôлька разъ зъ револьверôвъ и полишать слѣды крови на помостѣ. На другій день New York Herald и иншй газеты ранѣшнй подадуть описи нападу, а имя ваше пôйде зъ устъ до устъ. Выдатокъ за нападъ — 100 долярôвъ. Просимо о вôдповѣдь на адресу: Poste restante, Bureau centrale. Empire Press Association.“

Польованє на дикихъ заяцѣвъ.

Леґіслятура штейту New Jersey ухвалила уставу, котра приказує инщити и стрѣляти заяцѣвъ, котрй сильно псують молодй дерева. Устава стає правосильною, ажь пôдпише ґуверноръ, але той заявивъ, що такои уставы не конче треба, бо фармеры можуть и безъ того убивати заяцѣ, а вôнъ не буде карати. — А въ нашôй Галичинѣ якъ? Щобы тобѣ чоловѣче дикъ або заяць на коминъ вылѣзъ, то не смѣешь его забити, бо то паньске, котрого боронять судовй параграфы.

— Чоловѣкъ, що працює головою, тратить въ 3-хъ годинахъ бôльше спль, нѣжь робôтникъ, що працює руками.

Наслѣдки вôйны.

Слѣдуюча табеля показує цѣны продуктôвъ споживчихъ, котрй сильно пôдскочили въ гору:

Мясо въ пушкахъ о 25 процентъ первѣснои цѣны. Фасоля велика и мала о 35 цнт. на бушли. Фасоля середна о 35 цнт. на бушли. Кукурудза найлѣпшого сорту о 25 цнт. на буш. Кукурудза гôршого сорту о 1—1½ цнт. на фунтѣ. Смалець 2 фунт. пушка о 4 цнт. на пушцѣ. Смалець 5 фунт. пушка о 7 цнт. на пушцѣ. Смалець 10 фунт. пушка о 10 цнт. на пушцѣ. Смалець безъ пушокъ о 1 цнт. на фунтѣ. Воловина 1 фунт. пушка о 2 цнт. на пушцѣ. Воловина 2 фунт. пушка о 7 цнт. на пушцѣ. Воловина 4 фунт. пушка о 5 цнт. на пушцѣ. Цукеръ въ кôсткахъ 7 фунт. пачка о 2 цнт. на пачцѣ. Цукеръ мучный 7 фунт. пачка о 3 цнт. на пачцѣ. Цукеръ зернистый 7 фунт. пачка о 2 цнт. на пачцѣ. Цукеръ звычайный 7 фунт. пачка о 2 цент. на пачцѣ.

Яку то суму зробять ти центы! И хто се заплатить, якъ не та маса робучого народу, котра найбôльше зъуживає!? А додаймо до того великй цѣны инщихъ товарôвъ, то яку зробить суму?

Ситуація въ Мадритѣ.

Російскій дневникъ „Новое Время“ на поголоску революціи въ Мадритѣ выславъ тамъ свого спеціяльного корреспондента, а той приславъ таку характеристичну допись. „Хоть въ тôмъ городѣ панує теперь военный станъ, а цѣлый край переживає такъ велику кризу, то все таки Мадритъ робить враженє занадто веселого, безжурного мѣста. Туть такъ само якъ и давнѣйше сидить населенє до другои або и третои годины въ ночи по кофейняхъ, а вечеромъ ходить на проходъ до Пуерта дель Соль, на улицѣ Алкала, Ріколетось и всюды, де лишь можна щось узрѣти и показати себе. И теперь такъ само трудно якъ и давнѣйше найти поліцейского, щобъ що вôдъ него розвѣдати, а если придыбаешь якого коло вôкна якого сктепу, то вôнъ такъ само скаже: „Ходѣмъ, пошукаемъ якого могo товариша, може вôнъ знає....“ Жовнѣрôвъ на улици не видати, хиба часомъ перебѣжить якій куріеръ, або перейде зѣваючи урльопникъ. Я замешкавъ въ готели, котрого господарь Константино ди Лома мôй старый знакомый. „Що у васъ дѣє ся?“ — питаю, ледви увôйшовши въ комнату. „Страшнй рѣчи — вôдповѣдає вôнъ — у насъ вина, пезета(ишпанскій грôшь) спала на полонину, Французы вывезли весь нашъ хлѣбъ.“ „Та я не про то; кажуть, що у васъ революція, уличнй забуреня, повстанє....“ „Та яка революція! Хто еи видѣвъ! Оттакъ якъ чотырнайцять лѣтъ тому назадъ студенты покричали трохи, подурачили, та вже и по революціи.“ То само сказавъ менѣ такожь оденъ дипльоматъ. Иду я вôдвѣдати звѣстну писательку ґрафиню Пардо Базань. Она горяча патріотка, еи знають всѣ и она всѣхъ знає. Въ пôвъ до першои годины она ще спить, бо засидѣла ся минувшого вечера зъ гостями до третои годины. Вечеромъ получаю вôдъ неѣ візитну карточку: „Я думала васъ застати въ кортезахъ (парляментѣ), було дуже интересне засѣданє. Вечеромъ не буде мене дома, бо я буду на балю. Завтра побачимо ся на борбѣ зъ быками, а якъ нѣ, то приходѣть до мене вечеромъ, поговоримъ.“ Все то анѣ трохи не поможе на патріотичне оживленє и на незвычайне пôднесенє народного духа. Въ кортезахъ то само, що було и давнѣйше. Приходжу до знаменитого повѣстеписателя Пересъ Гальдоса, вôнъ робить коректу свого нового романа. Розказую ему, яке на мене враженє зробивъ Мадритъ и Ишпанія, вôнъ такожь каже, що жадного патріотичного руху нема, а всѣ бунты провінціональнй то лишь изъ-за дорожнѣ. Та що зъ вôйною? — запытає кождый. Я въ повнѣ свѣдомый, що скажу пародоксъ и то дуже невѣроятный пародоксъ: ту о много менше интересують ся вôйною, чимъ примѣромъ у Франціи. Причинъ до того много. Зъ самого початку вôйны всѣ добре знали що стратять Кубу. А я скажу ще бôльше. Населенє не жалує нѣ трохи за Кубою. Куба — се вѣчна причина нещастя Ишпаніи. Она нѣкого не кормила, лишь коштувала Ишпанію много крови и грошей. Зъ тою гадкою, що вже прійдеть ся стратити ту кольонію, примирили ся въ Ишпаніи вже давно. Менѣ казавъ и высше згаданый дипльоматъ, и говорили менѣ на вечерѣ у панѣ Базанъ дуже высоко поставленй Ишпанцѣ, що Ишпанія за бѣдна, щобы удержати при собѣ такй великй кольоніи, якъ Антилѣ, Филипины, Каролѣны и Канарскй островы. Ишпанія немає доброи флъоты, а дуже кепеку администрацію. — „Та на що було на такій случай брати ся до вôйны? — пытаю я. Тому, що правительство само не знає, що ему робити. Оно хоче лишь за всяку цѣну удержати теперѣшню династію а бôльше нѣчого“. —— Дѣйсно, се дуже интересне свѣтло кидає та допись на вôдносины въ Ишпаніи.

СМѢШНЕ.

ПОЛОВИНУ.

Селянинъ у священника; — Прошу, що-мъ вамъ довженъ за вчерашный похоронъ?

Священникъ: — Та що-жь вамъ сказати, колисьте самъ бѣдачиско. Та хиба ничь.

Селянинъ у дяка: — Що-мъ вамъ довженъ за вчерашный похоронъ?

Дякъ: — Половину зъ того, що еґомосцьови.

Селянинъ: — Боже вамъ стократнѣ заплать.

Слава Исусу!

ВЪ ШКОЛѢ.

Ивасю, скажѣ менѣ, до чого служить сцизорикъ? Но, до чого татуньо найчастѣйше его уживають?

Ивась: — До вôдкорковуваня фляшки зъ горѣвкою.

— Що робишь Иване?

— Мухи лапаю.

— А много вже ихъ маешь?

— Коли тоту злапаю, а потôмъ еще едну, то буду мавъ двѣ.

Суджена: — Такъ менѣ холодно, що зубы о зубы дзвонять.

Суджѣный: — То повынимай ихъ, моя люба и поховай до кишенѣ.

Ню Йоркъ передъ 200 роками.

Подавъ Несторъ Дмитрôвъ.

Предъ двѣста роками мѣсце, на котрôмъ нынѣ стоить величезне мѣсто Ню Йоркъ, було покрыте густо лѣсомъ. Вывѣрки скакали собѣ весело зъ дерева на дерево, заячики уганялись по корчахъ, а въ тôмъ зеленôмъ лѣсѣ выводили птахи свои пѣснѣ. Де нынѣ выладовують кораблѣ, мешкали передъ 200 роками бобры и другiи звѣрята. Индіяне мали свои шатра на островѣ и плывали собѣ спокôйно на своихъ легонькихъ чайкахъ по Гудзонѣ.

Въ роцѣ 1609 причаливъ великій голляндскій корабель до берегôвъ того острова. Капитанъ того корабля звавъ ся Гудзонъ, отже и рѣку охрестили Гудзонъ. Сей капитанъ думавъ, що та рѣка провадить до Индій въ Азіи. Та поплывъ той капитанъ горѣ рѣкою и переконавъ ся, що чимъ дальше рѣка звужуесь и доплыве до того мѣсця, де нынѣ стоить мѣсто Albany, мусѣвъ вернути ся назадъ, а повернувши до Голляндіи оповѣдавъ чуда про свои вôдкрытя.

Въ роцѣ 1620 приплыло зъ Голляндіи больше кораблѣвъ и привезли богато людей, щобъ ихъ поселити на тôмъ островѣ. Тiи люде спостерегли вôдъ разу, що то мѣсце пригôдне на мѣсто, поставили собѣ хаты надъ Гудзономъ и назвали: „Новый Амстердамъ." Они понаходили бобры и другiи звѣрята, зъ котрыхъ выробляють цѣннiи футра и посылали великими ладунками до Голляндіи. Черезъ те люде тiи въ короткôмъ часѣ збогатились и не треба було довго чекати, якъ наплыло больше людей, але не только зъ Голляндіи, але и зъ Нѣмеччины.

Помѣжъ Нѣмцями, котрiи осѣли були на островѣ Монгаттанъ бувъ оденъ вызначнѣйшій чоловѣкъ, котрый называвъ ся Петро Мінуітъ и того выбрали поселенцѣ першимъ ґубернеромъ. Отже Нѣмець бувъ першимъ ґубернеромъ, теперѣшный ґубернеръ есть Голяндчикъ родомъ.

Цѣкава бы рѣчь знати, якимъ способомъ прійшли въ посѣдане того острова першiи поселенцѣ? Чи дôстали въ подарунку? Нѣ, у Индіянôвъ такого слова, якъ подарунокъ, нема.

Выбраный ґовернеръ скликавъ всѣхъ Индіянъ на раду. Зô всходомъ сонця зôйшли ся Индіяне и посѣдали собѣ пôдъ великимъ деревомъ. Мінуітъ ще зъ кôлькома урядниками зближивъ ся до нихъ. Индіяне повбирались въ красiи пера, понамащовались фарбами, бо хотѣли бѣлымъ людямъ честь вôддати. Всѣ засѣли пôдъ розложистымъ деревомъ, де нынѣ находить ся Battery Park; позакурювано люльки на знакъ мира; П. Мінуітъ почастовавъ достойныхъ панôвъ острова нѣмецкимъ шнапсомъ и подавъ голлядскій ґінъ и почавъ ся торгъ. Слово, по словѣ, якъ на ярмарку, добивъ ґовернеръ торгу. Ану вгадайте за кôлько продали Индіяне островъ? За суму 24 долярôвъ купивъ П. Мінуітъ цѣлый край, почавши вôдъ Battery ажь по рѣку Harlem.

ДО КАНАДЫ!

Хто хоче ѣхати до Канады, най не тратить весны, але най заразъ выбирае ся на фармы. Люде зъ родинами повиннiи ѣхати теперъ, щобъ могли ще завеснувати. Самотнiи най не забавляють ся, бо власне теперь добра способнôсть дôстати у старыхъ фармерôвъ роботу. Безъ центôвъ най нѣхто не выбирае ся! Хто еще не мае картки вôдъ мене на зниженый тікетъ, най напише до мене. Зъ Buffalo до Toronto коштуе $3.15, а зъ Toronto до Winnipeg на мою картку $14.40.

Пишѣть на адресу:

Rev. Nestor Dmytrow
89 Johnson Str.
BUFFALO, N. Y.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд; а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудни.

Експресовы трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трены до Mt. Carmel.

Зъ New York-у о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphi-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня, 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и, New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Genl. Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лигайску желѣзницю, бо найтуньша и найвыгôднѣйша. По близши информаціи удавайте ся до:

J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

Хто хоче записати собѣ правдиво хлопску газету, най пише на адресу:

„HROMADSKYJ HOLOS"
UL. KLONOWICZA No. 4
Lemberg,
EUROPE — AUSTRIA — GALICIA.

Коштуе лишь $1.00 на рôкъ.

ЧИТАЙТЕ!

Mike Bosak

Майкъ Босакъ,

знаный словенскій бізнезманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмаитыхъ напиткôвъ. У него можна дôстати не лишь добрыхъ американьскихъ трункôвъ: якъ віски, вина и пива, але мае у себе на складѣ такожь правдиву старокраеву горѣвку и чисте старокрайове мадярске вино, котре спроваджае впростъ зô старого краю. А що найважнѣйше, що продае то все не дорого.

Ану йдѣть переконати ся!

Компанія Nicewender & Shaffer въ Shenandoah, Pa. платить за здохлого коня, мула, або здохлу корову одного доляра. — Телефонуйте до W. H. Scott, — Mt. Carmel, Pa.

За „Свободу" належить ся заплатити!

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

* * *

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

* * *

— Що за бриндза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ, такъ званыхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилямa Воколека, въ Скрентонъ. Вôнъ залагоджуе всякiи справы въ кортѣ, а и сторокраевiи и зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

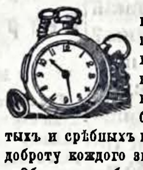
Адресъ его такій:

W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE.
Scranton, Pa.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегаркôвъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе дôстае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣннiи зегары дае на выплатъ.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —

Рускій готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другiи народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чоловѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другiи добрiи и все свѣжiи напитки, а услуга чемна, бо все-жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякiи хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякiи потрѣбнiи рѣчи до житя, якъ такожь убраня майнерскiи и звычайнiи можна купити.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза".

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнiи Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одной и той самои доброти и пріемного смаку и есть спорядженe пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Выробляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнiи родины повиннiи замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добри и помôчни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО

Єфремъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінъ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другiи напоѣ все свѣжiи и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великiи и малiи пôсля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

Юліянъ Копыстяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшiи напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональi, цигара дуже добрiи.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Steam Laundry.

Маете сорочки, ковнѣрики, маншеты и другiи рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Вôдъ сорочки 10 цнт., вôдъ ковнѣрика 2 цнт., вôдъ маншетôвъ 4. цнт.— Офѣсъ той есть за Righeter's--овымъ шторомъ зъ-заду.

Если хто потребуе конѣ и керичи на весѣля або похороны може дôстати по дуже низькôй цѣнѣ у:

Robertsons Livery
West 2-nd Str.
MT. CARMEL, PA.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте. Хто зъ васъ хоче дôстати доброго темперу и вайсъ бір-у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.

Ану попробуйте!

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшiи товары, спроваджованiи впростъ зъ найперших складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожь одяги майнерскiи и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не ихай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

William D. Chmilewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.

Панове сальоністы зъ Шенадорь и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ бôльшôй скôлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не заробляють зъ васъ чужiи, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — „Свободу" пренумеруе.

Купуйте у него!

Гавріилъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнiи другiи, робленiи зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Специяльно выробляють ся желѣзнiи плоты, и обгороджена надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS

Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вôнъ мае красно заряджений сторъ, гросерню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, таньо и безпечно. Продае такожь шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякôвъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вôнъ вôдпровадить его ажь на шифъ.

На що давати ся здерати жидôвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

Руска бучерня.
— RUSSIAN MEAT MARKET —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускiи господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего дôстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ каждôмъ часѣ можна дôстати такъ горячiи якъ и зимнiи перекуски. Потравы прилагодженiи на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особнiи покоѣ для родинъ. — Найлучшiи вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливiи напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.

въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ дôстане найздоровшiи и найтаншiи напитки всякого рода.

Дôстане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центрельского діпа, а такожь діна, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина такожь пôдъ посомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е такожь прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.